

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ  
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ  
ІМЕНІ І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО**

**ЗАТВЕРДЖЕНО:**

Рішенням Вченої ради  
Харківського національного  
університету мистецтв  
імені І.П. Котляревського



Т. Б. Веркіна  
Голова Вченої ради, ректор  
Протокол № 1 від «02» вересня 2019 р.

Введено в дію Наказом № 85/1 – «3»  
від «02» вересня 2019р.

**ПОЛОЖЕННЯ  
ПРО ІНСТИТУЦІЙНИЙ РЕПОЗИТАРІЙ  
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ  
І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО**

**Харків – 2019**

## 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ТЕРМІНИ

1.1. Положення про електронний архів (далі – Репозитарій) бібліотеки Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського (далі – Університет) визначає основні поняття, склад, призначення та завдання, регламентує основні засади організації та управління електронним архівом Університету.

1.2. Репозитарій бібліотеки Університету – інституційний репозитарій (електронний архів), що накопичує, зберігає електронні публікації та електронні версії документів (творів) наукового, освітнього та методичного призначення, створені працівниками будь-якого структурного підрозділу Університету, здобувачами вищої освіти та аспірантами навчального закладу, а також надає до них постійний безкоштовний доступ в мережі Інтернет.

1.3. Адреса репозитарію: <https://repo.num.kharkiv.ua/>

1.4. Репозитарій є складовою частиною фонду електронних документів бібліотеки Університету.

1.5. Основні терміни:

**Автор** – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір і якій належать майнові права інтелектуальної власності на нього відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право та суміжні права», іншого закону чи договору.

**Твори** – створені авторами у результаті творчої діяльності художньо-творчі одиниці за особистої ініціативи, на замовлення чи в порядку виконання службових обов'язків. Види творів:

- літературно-письмові (книги, брошури, статті, конспекти лекцій, аналітичні огляди, звіти, презентації тощо);
- ілюстрації, карти, плани, ескізи та пластичні твори, що стосуються географії, топографії, архітектури або науки;
- аудіовізуальні твори;
- твори образотворчого мистецтва;
- фотографічні твори;
- інші твори, представлені в електронній (в тому числі цифровій) формі, що може зчитувати комп'ютер (згідно ст. 433 Цивільного кодексу України, ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

**Репозитарій** – місце, де зберігаються і підтримуються різні дані. Інституційний репозитарій відкритого доступу (institutional repositories) – мережевий сервіс зі зберігання, систематизації та поширення творів у цифровому вигляді, що надається установою її працівникам та іншим зацікавленим особам.

**Відкритий доступ** (далі – ВД) – розміщення у мережі Інтернет матеріалів, доступ до яких дозволений правовласниками. Технічне здійснення доступу всім охочим надається у будь-який час і без обмежень.

**Договір приєднання** – договір, умови якого встановлені ЗВО, та що може бути укладений лише шляхом приєднання автора до договору в цілому. Автор не може запропонувати свої умови договору (п. 1 ст. 634 Цивільного кодексу

України). Інтелектуальні права на твір включають виняткове право та особисті немайнові права. Особисті немайнові права автора включають право авторства, право на ім'я, право на недоторканність твору, право на обнародування твору.

**Виняткове (виключне) право** – це майнове право. Виняткове право може належати одному або декільком фізичним чи юридичним особам (правовласникам). Правовласник може на свій розсуд вирішувати або забороняти іншим особам використання результату інтелектуальної діяльності.

**Архівна колекція** – це сукупність окремих архівних документів різного походження, що мають наукову, історико-культурну цінність й об'єднані за однією або кількома ознаками (тематичною, авторською, хронологічною, номінальною тощо).

**Депозитор** – особа, яка здійснює архівування матеріалів в Репозитарії.

**Колекція** – систематизоване зібрання творів, що мають науковий, художній, історичний інтерес.

**Наукове видання** – видання, що містить результати теоретичних та / або експериментальних досліджень, а також науково підготовлені до публікації пам'ятки культури і історичні документи.

**Препринт (pre-print)** – підготовлений до публікації матеріал.

**Постпринт (post-print)** – документ, що пройшов редакторську правку, процедуру реферування і офіційно опублікований.

1.6. Репозитарій формується та функціонує відповідно до:

- Положення про бібліотеку ХНУМ імені І.П.Котляревського;
- Положення про інституційний репозитарій бібліотеки ХНУМ імені І.П.Котляревського;
- Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу»;
- Закону України «Про авторське право і суміжні права» (зі змінами), що встановлює авторське право на комп'ютерні програми для ЕОМ, електронні видання, бази даних, літературні письмові твори;
- Закону України «Про Національну програму інформатизації»;
- Закону України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» (№ 537-V від 09.01.2007 р.), що визначає стратегію розв'язання проблеми забезпечення інформаційних потреб та інформаційної підтримки соціально-економічної, екологічної, науково-технічної, національно-культурної та іншої діяльності;
- Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» (зі змінами), що поширюється на відносини, що виникають у процесі створення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, використання електронних документів;
- Закону України «Про захист інформації в автоматизованих системах», що встановлює основи регулювання правових відносин щодо захисту інформації в автоматизованих системах за умови дотримання права власності громадян України на інформацію та права доступу до неї;
- Наказу МОНУ від 14.07.2015 р. № 758 «Про оприлюднення дисертацій та відгуків офіційних опонентів»;

- ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 Библиографическая запись. Библиографическое описание. Общие требования к составлению (Міждержавний стандарт),
- ГОСТ 7.82 – 2001. Библиографическая запись. Библиографическое описание электронных ресурсов (Міждержавний стандарт).

## **2. ПРИЗНАЧЕННЯ, МЕТА ТА ЗАВДАННЯ, ФУНКЦІ РЕПОЗИТАРІЮ.**

2.1. Основне призначення Репозитарію – накопичення, систематизація та зберігання в електронному вигляді інтелектуальних продуктів спільноти ЦНТУ, надання відкритого доступу до них засобами Інтернет-технологій, поширення цих матеріалів у середовищі світового науково-освітнього товариства.

2.2. Мета та завдання Репозитарію:

- забезпечити місце та спосіб централізованого й довготривалого зберігання в електронному вигляді повних текстів творів;
- сприяти зростанню популярності Університету шляхом представлення його наукової продукції у глобальній мережі;
- збільшити цитованість наукових публікацій працівників Університету шляхом забезпечення вільного доступу до них за допомогою Інтернету;
- створити надійну та доступну систему обліку публікацій наукових робіт факультетів, кафедр, окремих працівників.

2.3. Репозитарій, орієнтований на науковців, викладачів, аспірантів та здобувачів вищої освіти, виконує наступні функції:

- наукову, що спрямована на сприяння науково-дослідницькому процесу;
- навчальну, що спрямована на сприяння навчальному процесу;
- довідково-інформаційну, що спрямована на задовільнення інформаційних запитів з різних галузей знань;
- поповнення бібліотечного фонду оригінальними електронними документами та електронними копіями друкованих видань та їх збереження.

## **3. УПРАВЛІННЯ РЕПОЗИТАРІЄМ**

3.1. Загальне управління Репозитарієм здійснює робоча група, склад якої затверджується наказом ректора.

3.2. Координатором і методичним центром функціонування Репозитарію є бібліотека ХНУМ.

3.3. Введення даних в Репозитарій здійснюють співробітники бібліотеки.

3.4. Відповідальними за своєчасне надання електронних матеріалів до Репозитарію є завідувачі кафедр.

3.5. За необхідності завідувач кафедри (керівник підрозділу) може призначити уповноваженого працівника для виконання функцій модератора щодо своєчасного надання і коректного представлення у Репозитарії наукових та навчально-методичних матеріалів співробітників кафедри (підрозділу).

3.6. Технічну та програмну підтримку, працездатність програмних засобів забезпечує Начальник відділу технічних засобів навчання.

3.7. За збереження електронних документів Репозитарію відповідає інженер відділу технічних засобів навчання.

3.8. Усі суперечливі питання щодо включення або вилучення документів із Репозитарію, кола осіб, які можуть розміщувати в ньому свої документи, перелік документів і порядок їх розміщення вирішує **робоча група**.

3.9. За потреби до роботи з Репозитарієм долучаються працівники будь-якого відділу бібліотеки, інженерно-технічні працівники університету, завідувачі кафедр та співробітники інших підрозділів університету.

## 4. ЗМІСТ РЕПОЗИТАРІЮ

4.1. Репозитарій Університету є універсальним за змістом науковим зібранням. Структура Репозитарію розподіляється згідно підрозділів університету (факультетів, кафедр тощо), учбових дисциплін, авторів робіт. За рішенням Робочої групи можуть створюватись інші підрозділи Репозитарію.

4.2. До Репозитарію можуть бути залучені: статті, монографії, підручники, методичні матеріали, тематичні збірки, матеріали конференцій (препринти або постпринти), наукові публікації працівників ЗВО, здійснені в інших видавництвах, за умови відсутності заборони на їх розміщення в Репозитарії з боку видавництва; автореферати дисертацій та дисертації, подані спеціалізованій вченій раді до захисту або захищені працівниками ЗВО, інші матеріали наукового, освітнього або методичного призначення за бажанням їх автора.

4.3. За видами електронних ресурсів Репозитарій не має обмеження. Це можуть бути будь-які електронні текстові дані, ноти, збірки диктантів, вправ, редакції нотних творів інших авторів, ілюстрації (ескізи) постановочних планів; аудіо- та відео- записи концертів, конкурсів, фестивалів, мастер-класів тощо, електронні інтерактивні мультимедіа.

4.4. Хронологічні рамки для Репозитарію не встановлюються.

4.5. За рівнем доступності документи в Репозитарії можуть бути у відкритому доступі або, за бажанням автора, в авторизованому доступі.

## 5. ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕПОЗИТАРІЮ

5.1. Інституційний репозитарій – веб-орієнтована, кумулятивна та постійна база даних (цифрових копій документів), що визначаються Університетом.

5.2. Репозитарій створюється за допомогою програмного забезпечення з відкритим кодом DSpace, розробки Массачусетського технологічного інституту, що підтримує протокол обміну метаданими OAI-PMH (Open Access Initiative Protocol for Metadata Harvesting), дозволяючи тим самим інтегрувати електронний репозитарій у міжнародні реєстри ROAR, OpenDOAR та інші.

5.3. Репозитарій поповнюється документами шляхом надання документу до бібліотеки.

5.4. Підтримуються такі формати у кожному з видів ресурсів:

Ресурс Файловий формат Розширення

Текст Adobe PDF pdf

Аудіо MP3 mp3

Відео AVI avi

5.5. Твори, що передаються у Репозитарій, повинні бути у форматі PDF, Аудіо MP3 mp3, Відео AVI avi, бути забезпечені заголовками, прізвищами авторів, анотацією мовою оригіналу та ключовими словами українською, російською та англійською мовами. Для раніше опублікованих матеріалів обов'язковим є додавання бібліографічного опису згідно ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 Библиографическая запись. Библиографическое описание. Общие требования к составлению (Міждержавний стандарт), а також ГОСТ 7.82 – 2001. Библиографическая запись. Библиографическое описание электронных ресурсов (Міждержавний стандарт).

5.6. Адміністратор Репозитарію перевіряє розміщений примірник лише на релевантність межах Репозитарію та відповідність формату.

5.7. Роботи аспірантів та здобувачів вищої освіти можуть бути розміщені за наявності рекомендації наукового керівника, який реєструється у Репозитарії та підтверджує свою рекомендацію.

5.8. Якщо кафедра / факультет / Вчена рада визнає низький рівень роботи, що представлена автором в Репозитарій, Робоча група дає письмове доручення адміністратору Репозитарію вилучити цей документ.

## 6. АВТОРСЬКИЙ ДОГОВІР

6.1. Відкритий доступ не віднімає авторського права. Особисті немайнові права автора не відчужувані і зберігаються за ним незалежно від способу публікації. Виняткове право на твір автор реалізує, добровільно ухвалюючи рішення про представлення своєї публікації в Інтернет і підтверджуючи це у Авторському договорі в електронному або паперовому вигляді.

6.2. Наукові праці викладачів, співробітників ХНУМ імені І.П. Котляревського, що внесені до наукового плану Університету, є також його власністю.

6.3. Твір не може бути розміщений у Репозитарії, якщо він порушує права людини на таємницю її особистого та сімейного життя, завдає шкоду громадському порядку, здоров'ю та моральному стану особистості, містить інформацію, що охороняється державою.

6.4. Підписуючи Авторський договір, автор передає ЗВО на безоплатній основі невиняткові права використання твору на:

- внесення твору до бази даних Репозитарію;
- відтворення твору чи його частин у електронній формі без змін його змісту;
- виготовлення електронних копій твору для постійного архівного зберігання;
- використання твору без одержання прибутку та на виготовлення його копій для некомерційного розповсюдження;
- надання електронних копій твору для відкритого доступу в мережі Інтернет.

6.5. У Авторському договорі автор підтверджує, що розміщуючи роботу у Репозитарії він не порушує прав третіх осіб (інших авторів або видавництв).

6.6. Авторським договором автор підтверджує, що на момент розміщення твору у Репозитарії лише йому належать виняткові майнові права на твір, що вони

ні повністю, ні частково нікому не передані (не відчужені), що майнові права на твір ні повністю, ні в частині не є предметом застави, судового спору або претензій з боку третіх осіб.

6.7. Автор несе всі види відповідальності перед третіми особами, що заявили свої права на твір, відшкодовує ЗВО всі витрати, спричинені позовами третіх осіб про порушення авторських та інших прав на твір.

6.8. У випадку, коли твір створено у співавторстві, кожен з авторів приймає умови цього договору, розміщуючи такий твір в Репозитарії.

6.9. Автор зберігає за собою право використовувати самостійно чи передавати аналогічні права на використання твору третім особам.

6.10. Авторський договір може бути розірваний на вимогу автора, якщо він позбавляється майнових прав на твір, які мав на момент розміщення твору в Репозитарії відкритого доступу, а також якщо договір містить інші умови, обтяжливі для автора. Тоді він сам або за допомогою адміністратора вилучає роботу з Репозитарію.

**Погоджено:**

Проректор з наукової роботи



А.М. Жданько

Директор бібліотеки



Ю.В. Малішевська